

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Београд
412-62/2023

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел. бр. 1136 датум: 16. јануар 2024. год.

НАЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗАМ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ
МОНИТОРИНГ УСТАНОВА У КОЈИМА СЕ НАЛАЗЕ ЛИЦА ЛИШЕНА СЛОБОДЕ
МОНИТОРИНГ ПОЛИЦИЈСКИХ УПРАВА И СТАНИЦА

Извештај о посети
Полицијској управи у Сремској Митровици

Београд, јануар 2024. године

САДРЖАЈ

1.	УВОД	3
1.1.	МАНДАТ НАЦИОНАЛНОГ МЕХАНИЗМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ.....	3
1.2.	ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОСЕТАМА.....	4
1.3.	ТОК ПОСЕТА.....	4
1.4.	САРАДЊА СЛУЖБЕНИХ ЛИЦА СА ТИМОМ НПМ.....	4
1.5.	ПРЕТХОДНА ПОСЕТА.....	4
2.	УТВРЂЕНО СТАЊЕ И ПРЕПОРУКЕ	6
2.1.	ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУКАМА.....	6
2.1.1.	ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:.....	6
2.1.2.	ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:.....	6
2.1.3.	ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:.....	7
2.1.4.	ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:.....	8
2.1.5.	ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:.....	9
2.1.6.	ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:.....	10
2.1.7.	ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:.....	11
2.1.8.	ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:.....	12
2.1.9.	ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:.....	12
2.1.10.	ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:.....	13
2.1.11.	ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:.....	14
2.1.12.	ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:.....	17
2.2.	ДРУГА ПИТАЊА.....	17
2.2.1.	РАЧУНАЊЕ ПОЧЕТКА ЗАДРЖАВАЊА.....	17
2.2.2.	ОБАВЕШТЕЊЕ О ПРАВИМА.....	18
2.2.3.	ОСВЕТЉЕЊЕ.....	20
2.3.	НАВОДИ О ЗЛОСТАВЉАЊУ.....	21

1. УВОД

1.1. МАНДАТ НАЦИОНАЛНОГ МЕХАНИЗМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

Законом о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака¹ прописано је да Национални механизам за превенцију тортуре (НПМ) обавља посете установама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе, у циљу одвраћања државних органа и службених лица од било каквог облика мучења или било ког другог облика злостављања, као и ради усмеравања државних органа ка стварању смештајних и осталих животних услова у установама у којима се смештају лица лишена слободе у складу са важећим прописима и стандардима.

НПМ има право: на несметан, ненајављен и свакодобан приступ свим установама и свим просторијама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе; да насамо разговара са тим лицима и са службеним лицима, која су обавезна да сарађују тим поводом, као и са свим осталим лицима која могу имати информације значајне за поступање према лицима лишеним слободе; на приступ свој документацији која се односи на та лица; да надлежним органима даје препоруке у циљу побољшања начина поступања према лицима лишеним слободе и унапређења услова у којима се она задржавају или затварају. По обављеним посетама, НПМ сачињава извештаје које доставља посећеним установама. Након тога, НПМ одржава стални дијалог са посећеном установом, као и органом у чијем је саставу та установа, у циљу отклањања утврђених недостатака који могу довести до појаве тортуре, нељудског или понижавајућег поступања.

У члану 2а Закона одређено је да Заштитник грађана обавља послове НПМ и да у обављању тих послова сарађује са омбудсменима аутономних покрајина и удружењима чијим је статутом предвиђени циљ удруживања унапређење и заштита људских права и слобода, у складу са законом.

У институцији Заштитника грађана формирана је посебна организациона јединица Одељење националног механизма за превенцију тортуре, која обавља стручне послове НПМ.

Заштитник грађана и Покрајински омбудсман АП Војводине су потписали Меморандум о сарадњи у обављању послова НПМ,² којим је предвиђено је да ће Покрајински омбудсман активно учествовати у посетама мониторинг тима НПМ установама у којима су смештена лица лишена слободе, а које се налазе на територији АП Војводине.

На основу спроведеног јавног позива,³ Заштитник грађана је изабрао удружења са којима ће остваривати сарадњу у обављању послова НПМ и то: Комитет правника за људска права, Виктимолошко друштво Србије, Центар за интеграцију младих, Хелсиншки одбор за људска права у Србији, Одбор за људска права Ваљево и КликАктив – Центар за развој социјалних политика.

¹ "Сл. лист СЦГ – Међ. уговори", бр. 16/05 и 2/06 и "Сл. гласник РС – Међ. уговори", бр. 7/11.

² Потписан 12. децембра 2011. год.

³ "Службени гласник РС", бр. 82/22.

1.2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОСЕТАМА

УСТАНОВЕ	Полицијска управа у Сремској Митровици: седиште Полицијске управе и полицијске станице Ириг, Пећинци, Инђија, Стара Пазова, Шид и Рума
ВРЕМЕ ПОСЕТА	16. и 17. новембар 2023. године
ОСНОВ ПОСЕТА	Послови НПМ, у складу са чланом 2а Закона о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака
ВРСТА ПОСЕТА	Контролне посете
ЦИЉ ПОСЕТА	Праћење поступања по препорукама НПМ
НАЈАВА ПОСЕТА	Посете су ненајављене
ПОСЕТЕ ОБАВИО	Заштитник грађана, у сарадњи са Покрајинским заштитником грађана - омбудсманом
САСТАВ ТИМА	Марко Анојчић, <i>Заштитник грађана/Одељење НПМ</i> Јована Ђурић, <i>заменица покрајинског омбудсмана</i>

1.3. ТОК ПОСЕТА

У свим посећеним полицијским станицама, тим НПМ је од полицијских службеника прибавио информације о начину поступања по претходно упућеним препорукама и извршио увид у релевантну документацију, а потом обишао просторије за задржавање. У тренутку посета нису затечена доведена ни задржана лица.

На крају посете, тим НПМ је полицијским старешинама представио основне утиске и налазе из посете.

1.4. САРАДЊА СЛУЖБЕНИХ ЛИЦА СА ТИМОМ НПМ

Сви полицијски службеници су остварили пуну сарадњу са тимом НПМ и омогућили остваривање мандата НПМ. Члановима тима пружене су све тражене информације, омогућен обилазак и фотографисање просторија за задржавање, као и увид у и фотокопирање затражене документације.

1.5. ПРЕТХОДНА ПОСЕТА

НПМ је посетио ПУ Сремска Митровица у марту 2022. године. Током ове посете, НПМ је контролисао начин остваривања основних права задржаних лица, која су у исто време и заштитне мере од злостављања - права на приступ лекару и адвокату, права да о свом лишењу слободе обавесте блиску особу, као и начин на који се задржана лица

информишу о својим правима. Истовремено, НПМ је проверавао и да ли су просторије за задржавање у складу са прописаним условима, односно важећим стандардима.⁴

О посети је састављен Извештај са налазима и препорукама за отклањање уочених недостатака и унапређење поступања органа.⁵ Након тога, Министарство је обавестило НПМ о мерама предузетим ради поступања по препорукама.⁶ Извештај и одговор су објављени на интернет страници НПМ.⁷

Током ових посета НПМ је пратио начин на који је у ПУ Сремска Митровица поступиено по упућеним препорукама и у овом Извештају су представљени налази до којих је НПМ дошао, као и налази о другим значајним питањима у вези са поступањем према задржаним лицима.

ПС Ириг – фотографија из претходне посете

⁴ Пре посете ПУ Сремска Митровица, НПМ је у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици обавио разговоре са притвореним лицима на околности поступања полицијских службеника ПУ Сремска Митровица приликом хапшења, довођења, задржавања и примене других полицијских овлашћења, обишао просторије за задржавање лица у кривичном поступку које се налазе у овом заводу и проверавао начин обављања првог лекарског прегледа по пријему у Завод.

⁵ Извештај о посети Полицијској управи у Сремској Митровици, бр. 412-9/22 од 31. марта 2022. год.

⁶ Акт Секретаријата Министарства – Одељења за обраду података, притужбе и сарадњу са независним телима бр. 072/3-52/22-6 од 10. јуна 2022. год, у чијем прилогу су достављени: акти Дирекције полиције – Полицијске управе у Сремској Митровици бр. 107/22-1 од 19. априла 2022. год; акт Сектора за аналитику, телекомуникационе и информационе технологије – Одељења за системе видео надзора и техничке заштите бр. 345-276/22 од 21. априла 2022. год, и акт Сектора за материјално-финансијске послове бр. 351-22-9 од 3. јуна 2022. год.

⁷ https://npm.ombudsman.org.rs/index.php?option=com_content&view=article&id=1149:муп-и-кпз-сремска-митровица-уважиле-препоруке-нпма&catid=112&Itemid=116.

2. УТВРЂЕНО СТАЊЕ И ПРЕПОРУКЕ

2.1. ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУКАМА

2.1.1. ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:

У ПУ Сремска Митровица-седиште, један примерак записника уручиваће се задржаном лицу по престанку задржавања.

У случају да задржано лице одбије да прими примерак записника или одбије да га потпише, полицијски службеник ће то констатовати на записнику уз навођење разлога одбијања који је лице за то дало.

НАЛАЗ:

Према службеним наводима, пракса је од претходне посете НПМ унапређена, па сада по истеку задржавања сва лица добијају примерак записника о задржавању. Уколико одбију да приме примерак записника или одбију да га потпишу, то се констатује на записнику уз навођење разлога које је лице за то дало. Све записнике које је тим НПМ прегледао задржана лица су потписала без примедби.

2.1.2. ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:

У ПС Инђија и ПС Стара Пазова полицијски службеници ће надзор над задржаним лицима вршити повременим обиласцима и разговорима са лицима и у записнике о задржавању ће уносити податке о томе када су обишли задржано лице, као и напомене у вези са тим, уколико постоје.

НАЛАЗ:

У записницима о задржавању у овим полицијским станицама обиласци задржаних лица од стране полицијских службеника се и даље не евидентирају уредно.

На пример, у записницима о задржавању у ПС Стара Пазова нема података о обиласцима лица која су била на задржавању 34 сата, 11 сати и 40 минута и 11 сати и 20 минута. У ПС Инђија није евидентиран ниједан обилазак лица која су била задржана у кривичном поступку 39, 31 и 19 сати, потом лица која су задржана у складу са правилима о безбедности саобраћаја на путевима 17 и 9 сати. Са друге стране, уочено је и да су у неким случајевима у ПС Инђија евидентирани обиласци полицијских службеника: за лице које је било задржано 35 сати су евидентирана 3 обиласка, за лице које је било задржано 20 сати евидентирана су 4 обиласка, лице које је било задржано 13 сати је 1 обиђено итд.

Обавеза чувања коју полиција има у односу на особе које држи у притвору укључује и одговорност да се обезбеди њихова сигурност и физички интегритет.⁸ Због тога би, поред видео надзора и система за комуникацију са службеницима, који би требало да буду инсталирани у свим просторијама за задржавање, полицијски службеници требало и да повремено обилазе задржана лица, како би проверили њихово опште стање и предузели одговарајуће мере у случају потребе. Сходно начелу одговорности, како га види Европски комитет за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања (ЦПТ),⁹ информације о обиласцима лица би требало писмено евидентирати.

Имајући у виду наведено, НПМ понавља ову препоруку.

⁸ Стандарди ЦПТ: Нови стандарди у погледу полицијског притвора, ЦПТ/Инф(2002)15, пар. 48.

⁹ Стандарди ЦПТ: Боравак затвореника у самици, ЦПТ/Инф(2011)28, пар. 55.(ц).

1.

ПРЕПОРУКА

У ПС Инђија и ПС Стара Пазова полицијски службеници ће надзор над задржаним лицима вршити повременим обиласцима и разговорима са лицима и у записнике о задржавању ће уносити податке о томе када су обишли задржано лице, као и напомене у вези са тим, уколико постоје.

2.1.3. ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:

ПУ Сремска Митровица ће у записнике о задржавању лица уносити податак о времену када је члан породице или друго блиско лице обавештено о његовом лишењу слободе.

НАЛАЗ:

Од августа 2022. године у употреби је измењена електронска евиденција о задржаним лицима, која сада предвиђа уписивање додатних података од значаја за остваривање права задржаних лица да о свом лишењу слободе обавесте блиску особу: кога је лице желело да обавести, ко је обавештен и када (датум и време). На овај начин је омогућен потпунији упис свих релевантних података у вези са остваривањем овог права.

Тако, у записницима које је тим НПМ прегледао су уписани ови подаци укључујући и време обавештавања блиске особе, на шта се конкретно односи ова препорука НПМ, а у неколико случајева је евидентирано да лице није желело никога да обавести. Све ово омогућава јаснији преглед података који су од значаја за остваривање овог права.

Ипак, НПМ је у више записника о задржавању, у скоро свим полицијским станицама, уочио да је уписано да је лице желело да обавести браниоца или да је о задржавању обавештен бранилац. Ово може довести у питање да ли је, поред ангажовања браниоца, задржаном лицу уопште омогућено да о свом лишењу слободе обавести блиску особу. Због тога, **НПМ скреће пажњу на чињеницу да је овде реч о два различита права: праву задржаних лица да обавесте о томе члана породице или другу блиску особу и праву на приступ браниоцу, те да је потребно да се одвојено евидентирају**, односно, уколико лице не жели да обавести блиску особу то би и требало евидентирати у за то предвиђену рубрику у записнику о задржавању, док су за евидентирање остваривања права на приступ браниоцу предвиђене друге рубрике у записнику.

2.

УТВРЂЕНО

У ПУ Сремска Митровица у више записника о задржавању нису унети подаци о обавештавању члана породице или другог блиског лица задржаног лица о његовом лишењу слободе, већ је у за то предвиђене рубрике уписано да је обавештен бранилац.

РАЗЛОЗИ

ЦПТ сматра да би се основне гаранције дате особама у полицијском притвору могле додатно оснажити (а рад полицијских службеника могуће и знатно олакшати) уколико би постојао јединствен и свеобухватан полицијски записник за сваку притворену особу, у којем би били евидентирани сви аспекти притвора и све радње предузете у вези притворених особа (време када су лишене слободе и разлози за то; када су им саопштена њихова права; знаци повреда,

психичке болести, итд; када су члан породице/конзулат и адвокат били контактирани и када су их ови посетили; када им је била понуђена храна; када су били саслушани; када су били пребачени или ослобођени, итд.). За различите ставке (на пример, ствари у поседу дате особе, чињеници да су особи саопштена њена права и да се та особа на њих позива или да их се одриче), требало би добити потпис притвореника, односно, уколико је потребно, објаснити због чега тај потпис недостаје. Надаље, адвокату притвореника би требало омогућити увид у тај записник о притвору.¹⁰

ЦПТ препоручује српским властима да предузму мере како би осигурале да записници о задржавању неке особе пружају потпун и тачан приказ свих значајних догађаја који се дешавају током притвореног лица у полицијском притвору. Нарочито треба водити рачуна да се тачно евидентира време службеног почетка лишавања слободe, време када се контактира адвокат по службеној дужности или приватни адвокат, време када је именовани адвокат званично именован и време када је адвокат заправо присутан у полицијској станици.¹¹

О задржавању лица полицијски службеник сачињава записник о задржавању лица, који садржи податке прописане у члану 111. овог правилника.

Записник о задржавању лица садржи податке о обавештавању чланова породице, других лица и надлежних органа о задржавању лица.¹²

ПРЕПОРУКА

ПУ Сремска Митровица и полицијске станице у њеном саставу ће у записнике о задржавању уносити податке о обавештавању члана породице или другог блиског лица задржаног лица о његовом лишењу слободe, а подаци о остваривању права на приступ браниоцу ће се одвојено евидентирати.

2.1.4. ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:

ПС Стара Пазова ће обезбедити да приликом лекарских прегледа доведених и задржаних лица полицијски службеници поступају на следећи начин:

- полицијски службеници неће присуствовати лекарским прегледима лица, осим ако то затражи лекар;
- полицијски службеници су дужни да лекара упозоре на све безбедносне аспекте од значаја за доношење одлуке о присуству немедицинског особља лекарском прегледу;
- у случајевима када лекар затражи да полицијски службеници присуствују лекарском прегледу лица, прегледу ће присуствовати полицијски службеници истог пола ког је и лице које се прегледа и биће присутни тако да не могу да чују разговор између лекара и лица;
- полицијски службеници ће писмено констатовати присуство лекарским прегледима и разлоге за то.

НАЛАЗ:

Уколико задржана лица имају лекарски преглед у ПС Стара Пазова, прегледи се обављају у једној просторији која се налази у непосредној близини дежурне службе. Према службеним наводима, полицијски службеници се налазе у просторији поред и присуствују прегледу само на захтев лекара. Са друге стране, уколико се лекарски преглед обавља у локалној здравственој установи, полицијски службеници се налазе у

¹⁰ Стандарди ЦПТ: Полицијски притвор, ЦПТ/Инф(92)3, пар. 40.

¹¹ Србија: Посета ЦПТ 2021, ЦПТ/Инф (2022) 03, пар. 39.

¹² Правилник о полицијским овлашћењима ("Сл. гласник РС", бр. 41/19 и 93/22), чл. 38. ст. 1. и чл. 111. т. 6.

истој просторији, а лице се прегледа иза паравана. Тако, иако не могу визуелно да прате ток прегледа, могу да чују разговор задржаног лица и лекара.

Присуство полицијских службеника лекарским прегледима се евидентира у записницима о задржавању. Ипак, разлози који су евидентирани у појединим записницима нису довољно јасни, на пример, као разлог присуства полицијског службеника лекарском прегледу лица је наведено да је то зато што "је спроведен у СХМП С. Пазова ради вађења крви".

НПМ увиђа да је поступање по овој препоруци и обезбеђивање приватности и поверљивости лекарског прегледа задржаних лица отежано уколико се ти прегледи обављају у здравственим установама, које по правилу немају одговарајуће просторије које би омогућиле безбедност и онемогућиле евентуални покушај бекства задржаних лица, а које би истовремено омогућиле да, уколико је из оправданих разлога потребно присуство полицијских службеника лекарском прегледу, они могу да визуелно прате ток прегледа, али да у исто време не чују разговор задржаног и медицинског особља. Без обзира на то, НПМ још једном указује да присуство полицијских службеника лекарским прегледима никако не би требало да буде правило, већ изузетак, до којег долази на основу индивидуалне процене и само уколико постоје нарочити безбедносни разлози који указују на ту потребу. Сама чињеница да се обавља лекарски преглед задржаног лица није довољан разлог да се наруши приватност његовог прегледа, већ је потребно да у конкретном случају постоје овакви разлози, на које ће полицијски службеници упозорити лекара како би донео одлуку о присуству немедицинског особља лекарском прегледу.

2.1.5. ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:

Полицијска управа у Сремској Митровици ће предузети мере да све полицијске станице у њеном саставу у записнике о задржавању уносе све податке од значаја за приступ задржаног лица браниоцу: да ли је лице желело да ангажује браниоца по сопственом избору; да ли му је одређен бранилац по службеној дужности, када је то законом обавезно; да ли је обавио неометан разговор са браниоцем; уз евидентирање свих релевантних података о остваривању овог права: података о браниоцу, времену када је контактиран, времену када је приступио доведеном и задржаном лицу и времену када је обавио разговор са лицем.

НАЛАЗ:

Измењена електронска евиденција о задржаним лицима омогућава и уписивање података од значаја за остваривање права на приступ браниоцу: података о браниоцу (да ли је сопствени или додељен по службеној дужности, име и презиме), као и датуми и времена контактирања браниоца, приступања у службене просторије и обављања разговора са лицем. На тај начин, поступљено је по препоруци коју је НПМ упутио Министарству унутрашњих послова да унапреди евидентирање остваривања права доведених и задржаних лица на приступ браниоцу, имајући у виду да постојеће евиденције о доведеним и задржаним лицима по правилу нису садржале све релевантне податке.¹³

Тако, у записницима које је НПМ прегледао у посећеним полицијским станицама су уписани подаци о томе да ли је бранилац ангажован и његово име и презиме и о временима када је контактиран, када је приступио задржаном лицу и када је обавио

¹³ Препорука НПМ бр. 4110-44/21 од 7. априла 2021. год.

разговор са лицем, што је омогућило јаснији преглед свих података који су од значаја за остваривање овог права.

Лица задржана у кривичном поступку су имала или сопственог браниоца или браниоца постављеног по службеној дужности, а као и у другим полицијским станицама лица задржана у прекршајном поступку и у складу са правилима о безбедности саобраћаја на путевима по правилу не желе да ангажују браниоца.

2.1.6. ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:

МУП ће предузети потребне мере како би се видео записи са видео надзора у ПУ Сремска Митровица-седиште чували у трајању не краћем од 30 дана, а то ће, уколико за тим постоји потреба, учинити и у погледу других полицијских станица које су саставу ПУ Сремска Митровица.

НАЛАЗ:

У одговору на ову препоруку, Сектор за аналитику, телекомуникације и информационе технологије Министарства унутрашњих послова је обавестило НПМ да је одређена потребна опрема за видео надзор довољног капацитета, те да ће уградња опреме бити извршена у наредном периоду. Такође, НПМ је обавештен и да ће видео надзор у ПС Рума, који у тренутку претходне посете није радио, бити стављен у функцију до краја маја 2022. године.

Приликом ове посете, НПМ је добио информацију да је нов систем видео надзора уграђен у више полицијских станица и да се у свим полицијским станицама снимци чувају у трајању од најмање 30 дана, а у појединим и знатно дуже. Такође, видео надзор у ПС Рума је био у функцији приликом ове посете.

Истовремено, НПМ је у више полицијских станица уочио да нема обавештења о видео надзору или да се ово обавештење налази само на спољној страни врата просторија. Обавештење о постојању видео надзора које је истакнуто изван просторије лако може да промакне лицу које се смешта у просторију, па НПМ сматра да би ово обавештење, како би се осигурало очување приватности задржаних лица, требало постављати унутар просторије. На овај начин, ова информација ће им током боравка у просторији бити доступна и уочљива.

3.

УТВРЂЕНО

У више полицијских станица у оквиру ПУ Сремска Митровица употреба видео надзора у просторијама за задржавање није означена унутар просторија.

РАЗЛОЗИ

За надзор над задржаним лицима могу се користити системи за видео-акустично снимање намењени за надзор простора, осим просторија за хигијенске потребе задржаног лица. Употреба система за видео-акустично снимање из става 3. овог члана мора бити видно означена.¹⁴

Просторије за задржавање које се непосредно физички не надзиру од стране полицијског службеника, морају имати уређаје за видео надзор и позивање полицијских службеника.

¹⁴ Правилник о полицијским овлашћењима, чл. 35. ст. 3. и 4.

Употреба уређаја за видео надзор, мора бити видно означена у просторији за задржавање.¹⁵

ПРЕПОРУКА

ПУ Сремска Митровица и полицијске станице у њеном саставу ће обавештења о видео надзору у просторијама за задржавање истаћи на видна места унутар просторија.

2.1.7. ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:

ПУ Сремска Митровица – седиште ће обезбедити одговарајуће вештачко осветљење у просторији за задржавање.

НАЛАЗ:

НПМ је и приликом ове посета констатовао недовољно осветљење у просторији за задржавање у седишту ПУ Сремска Митровица. Заштита на прозору онемогућава доток природне светлости, а вештачко осветљење је недовољне јачине.

просторија за задржавање седиште ПУ Сремска Митровица

НПМ поново указује да је према важећим стандардима,¹⁶ а и сходно домаћим прописима,¹⁷ осветљење у просторијама за задржавање одговарајуће ако омогућује читање без сметњи за вид.

4.

ПРЕПОРУКА

ПУ Сремска Митровица – седиште ће у просторији за задржавање обезбедити осветљење довољне јачине.

¹⁵ Правилник о условима које треба да испуњавају просторије за задржавање лица ("Сл. гласник РС", бр. 34/18), чл. 7. ст. 2. и 3.

¹⁶ Стандарди ЦПТ: Полицијски притвор, пар. 42; Стандарди ЦПТ: Нови стандарди у погледу полицијског притвора, пар. 47.

¹⁷ Правилник о условима које треба да испуњавају просторије за задржавање лица, чл. 4.

2.1.8. ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:

Министарство унутрашњих послова ће предузети активности у циљу обезбеђивања дотока природне светлости, односно обезбедити одговарајуће вештачко осветљење у просторији за задржавање као и инсталирања грејног тела и уређаја за позивање дежурног полицијског службеника у просторији за задржавање у ПС Шид.

НАЛАЗ:

просторија за задржавање ПС Шид

Просторија у ПС Шид нема могућност директног дотока природног светла будући да нема спољни прозор, а вештачко осветљење је одговарајуће јачине. Такође, у просторији је постављено грејно тело – радијатор, које је заштићено плочама у циљу спречавања самоповређивања задржаних лица.

У овој просторији и даље нема система за позивање и комуникацију са службеницима, што НПМ сматра неопходним с обзиром на удаљеност просторије од дежурне службе. Просторија се звучно не надзире, односно постоји само видео надзор над просторијом, а задржана лица позивају полицијске службенике махањем у камеру или лупањем у врата.

5.

ПРЕПОРУКА

ПС Шид ће у просторији за задржавање поставити уређај за позивање и комуникацију са полицијским службеницима.

2.1.9. ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:

ПС Пећинци ће предузети одговарајуће мере како би се омогућило да просторије за задржавање буду довољно осветљене природном светлошћу.

НАЛАЗ:

ПС Пећинци има две просторије за задржавање и обе имају спољне прозоре. У једној просторији доток природног светла је одговарајући, а у другој метална заштита га скоро у потпуности онемогућава. Са друге стране, вештачко осветљење у обе просторије је одговарајуће па су просторије довољно осветљене.

просторије за задржавање ПС Пећинци

У просторијама нема адекватног грејног тела, па је у њима било хладно приликом обиласка тима НПМ.

6.

УТВРЂЕНО

Просторије за задржавање у ПС Пећинци нису адекватно загрејане.

РАЗЛОЗИ

ЦПТ препоручује српским властима да појачају напоре на побољшању материјалних услова у полицијским ћелијама. Тачније, следеће мере би требало да буду укључене у горе поменути акциони план и да се спроведу приоритетно:

...

- побољшати осветљење у ћелији (тј. приступ природном и вештачком осветљењу), вентилацију и грејање.

...¹⁸

Просторије за задржавање морају бити чисте, суве, загрејане у складу са климатским приликама и довољно осветљене природним и вештачким светлом које омогућава читање без сметњи за вид.¹⁹

ПРЕПОРУКА

ПС Пећинци ће обезбедити адекватно грејање у просторијама за задржавање.

2.1.10. ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:

ПС Рума ће предузети одговарајуће мере како би се омогућило да просторије за задржавање буду довољно осветљене природном светлошћу и проветрене а у просторијама за задржавање инсталираће се дугмад за позивање полицијских службеника.

НАЛАЗ:

У обе просторије за задржавање у ПС Рума метална заштитна плоча на прозорима онемогућава довољан доток природне светлости, али је, са друге стране, вештачко осветљење одговарајуће јачине па су просторије довољно осветљене. Такође, вентилациони систем омогућава проветравање просторија.

просторије за задржавање ПС Рума

¹⁸ Србија: Посета ЦПТ 2007, ЦПТ/Инф(2009)1, пар. 36.

¹⁹ Правилник о условима које треба да испуњавају просторије за задржавање лица, чл. 4.

У просторијама и даље нема система за позивање са службеницима. Међутим, просторија се и видео и звучно надзире, што омогућава задржаним лицима да позову полицијске службенике.

вентилациони систем и обавештење о аудио-видео надзору просторија за задржавање ПС Рума

2.1.11. ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:

ПУ Сремска Митровица ће лицима чије задржавање траје дуже од 12 сати обезбедити барем један комплетан оброк.

НАЛАЗ:

Лица која су задржана у кривичном поступку, која се налазе у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици, оброке добијају у складу са режимом поделе obroка у Одељењу притвора. Тако, ова задржана лица добијају један комплетан оброк дневно.

Оброци за задржана лица која се налазе у полицијским станицама се обезбеђују или из локалних продавница брзе хране и пекара са којима имају закључене уговоре или из најближег полицијског ресторана. Исхрана за ова задржана лица се састоји од сендвича, односно ради се о сувим оброцима.

НПМ је више пута упућивао препоруке Министарству унутрашњих послова у вези са исхраном задржаних лица, која би у случајевима задржавања дужим од 12 сати требало да садржи и барем један комплетан оброк. Полицијске управе углавном имају потешкоћа да ово обезбеде. У последњем одговору у вези са исхраном које је НПМ добио од Министарства унутрашњих послова је наведено да су суви оброци, који се углавном нуде задржаним лицима, адекватни да задовоље основне хранљиве потребе, а да притом буду здравствено безбедни, те да с обзиром да је време задржавања ограничено, оваква исхрана неће оставити последице на здравље.²⁰ У одговору се наводи још и да Правилник о обезбеђивању исхране и смештаја у Министарству унутрашњих послова²¹ прописује да се исхрана обезбеђује у теренским условима у складу са расположивим капацитетима.²²

²⁰ Акт Сектора за логистику бр. 1666/23 од 20. јуна 2023. год.

²¹ "Сл. гласник РС", бр. 27/21 и 143/22.

²² Чл. 2. Правилника.

Са нарочитим проблемима у обезбеђивању исхране за задржана лица се сусреће ПС Стара Пазова. У оквиру ове полицијске станице је некада радио ресторан, али је после временских непогода и оштећења које су изазвале он затворен. У међувремену, није успостављен алтернативни начин обезбеђивања obroка из локалне средине, па се исхрана обезбеђује о трошку задржаних лица или изузетно полицијски службеници обезбеђују оброке из локацијски најближег ресторана у ПС Рума, који је на око пола сата возње у једном правцу. Ово изискује и додатне трошкове транспорта и ангажовање људства, те би ПУ Сремска Митровица требало да размотри поново активирање ресторана у оквиру ПС Стара Пазова или макар други начин обезбеђивања obroка из локалне средине.

7.

УТВРЂЕНО

У ПС Стара Пазова није на одговарајући начин обезбеђена исхрана за задржана лица.

РАЗЛОЗИ

Особама у притвору требало би да буде дозвољено да задовољавају своје природне потребе у чистим и пристојним условима, те морају имати одговарајуће погодности за прање. Храна им треба бити давана у прикладно време, и при томе треба укључити бар један пуни оброк (тј. нешто јаче од сендвича) сваки дан.²³

Полицијски притвор је (или би требао да буде) кратког трајања. Упркос томе, услови притвора у полицијским ћелијама морају задовољити одређене основне критеријуме.

Све полицијске ћелије треба да су чисте и разумних димензија у односу на број особа које се у њих смештају, и да имају одговарајуће осветљење (нпр. довољно за читање осим у време спавања); пожељно је да ћелије имају природно светло. Надаље, ћелије би требало да буду опремљене тако да се омогући одмор (нпр. фиксирани столице или клупе), а особама које преко ноћи морају остати у притвору требало би обезбедити чисте душеке и ћебад. Особе у притвору треба да имају приступ нормалном санитарном чвору у пристојном стању као и одговарајућим могућностима за прање. Треба да имају неометан приступ води за пиће и да им се даје храна у прикладно време, и при томе најмање један пуни оброк (тј. нешто јаче од сендвича) сваког дана. Особама које се налазе у полицијском притвору дуже од 24 часа треба омогућити рекреацију на свежем ваздуху сваког дана, до оне мере до које је то могуће.

Многе полицијске притворске просторије које су посетиле делегације ЦПТ не испуњавају ове минималне стандарде. Ово је посебно неповољно за особе које се након притвора појављују пред судом; превише често се особе изводе пред судију након што су провеле један или више дана у безусловним и прљавим ћелијама, а да нису имале одмор или храну и могућност да се оперу.²⁴

ЦПТ препоручује српским властима да појачају напоре на побољшању материјалних услова у полицијским ћелијама. Тачније, следеће мере би требало да буду укључене у горе поменути акциони план и да се спроведу приоритетно:

...

- понуда хране, укључујући најмање један пуни оброк, у одговарајућим интервалима притвореним лицима; ово имплицира да би полицијским установама требало издвојити посебан буџет за ову сврху;

...²⁵

²³ Стандарди ЦПТ: Полицијски притвор, пар. 42

²⁴ Стандарди ЦПТ: Нови стандарди у погледу полицијског притвора, пар. 47.

²⁵ Србија: Посета ЦПТ 2007, пар. 36.

ЦПТ понавља своју препоруку да српске власти појачају напоре на побољшању материјалних услова у полицијским ћелијама. Тачније, следеће мере би требало предузети као приоритет:

...

- понудити притвореним лицима храну, укључујући најмање један пуни оброк, у одговарајућим временским размацама, како је то предвиђено прописима Србије; ово имплицира да полицијским установама треба издвојити посебан буџет за ову сврху;

...²⁶

Комитет понавља своју препоруку да органи Републике Србије уложе више напора у циљу побољшања материјалних услова у полицијским ћелијама. Прецизније, следеће мере треба приоритетно предузети:

...

- понудити храну, укључујући најмање један целовит оброк, у одговарајућим временским размацама задржаним лицима, као што је предвиђено у прописима Републике Србије; то подразумева да за полицијске установе треба одредити одређени буџет за ову намену;

...²⁷

Комитет је добио велики број притужби од лица која су задржана преко ноћи у полицијским станицама у Београду, у смислу да им није дата ни вода ни храна или у веома малим количинама током периода задржавања.

Поред тога, тренутно ниједна полицијска станица нема двориште у којима би лица која су задржана дуже од 24 часа могла да изађу у шетњу. Потреба за просторима где би задржана лица могла да се крећу на свежем ваздуху такође треба да се узме у обзир приликом текућег реновирања полицијских просторија за смештај задржаних лица. Треба уложити напоре да сва лица задржана дуже од 24 часа могу да се крећу на свежем ваздуху.

Комитет понавља своју препоруку да треба предузети кораке да се обезбеди да сва задржана лица добијају воду и храну, укључујући бар један комплетан оброк, у одговарајућим временским размацама, као што је предвиђено прописима Републике Србије. Такође, лица задржана у полицији 24 часа или дуже треба да имају могућност да изађу у шетњу.²⁸

Задржаном лицу омогућиће се исхрана, и то три obroка дневно (доручак, ручак, вечера) у одговарајућим временским интервалима, што укључује и право на посебну исхрану из здравствених разлога или верских убеђења.

Задржаном лицу ће се обезбедити један оброк у року од шест сати од момента задржавања, а у случају да задржавање траје дуже од 12 сати, лицу ће се обезбедити три obroка.

Исхрана се обезбеђује у складу са прописима Министарства о услугама исхране и смештаја.²⁹

ПРЕПОРУКА

ПС Стара Пазова ће обезбедити исхрану задржаним лицима, и то један оброк у року од шест сати од момента задржавања, односно три obroка (доручак, ручак, вечера) у случају да задржавање траје дуже од 12 сати.

²⁶ Србија: Посета ЦПТ 2011, ЦПТ/Инф(2012)17, пар. 31.

²⁷ Србија: Посета ЦПТ 2015, ЦПТ/Инф (2016)21, пар. 36.

²⁸ Србија: Посета ЦПТ 2017, ЦПТ/Инф(2018)21, пар. 44.

²⁹ Правилник о полицијским овлашћењима, чл. 37.

2.1.12. ПРЕПОРУКА НПМ 2022. ГОД:

ПС Стара Пазова и ПС Инђија, у будућем раду, у записнике о задржавању лица до 12, односно 24 часа, уносиће све податке о оствареним правима, па тако и податак о томе да ли је лицу понуђен оброк и евентуалном одбијању лица да обедује.

НАЛАЗ:

У више предмета задржавања у које је тим НПМ остварио увид нису били уписани подаци о обедовању задржаних или број обеда није у складу са прописаном динамиком. На пример, у ПС Стара Пазова, није уписан ниједан оброк лица која су била задржана 7:42, 11:20, 11:40, 11:55 и 34 сата, односно уписан је 1 оброк лица које је било задржано 44 сата; у ПС Инђија није уписан ниједан оброк лица која су била задржана 9, 12, 12:36, 17, 19, 31 и 39 сати. Исти недостатак у евиденцији НПМ је уочио и у другим посећеним полицијским станицама, на пример, у ПС Пећинци није уписан ниједан оброк лица која су била задржана 11:39 и 11:53 сати, у ПС Ириг ниједан оброк лица које је било задржано 11:40 сати, потом у ПС Шид уписан је по 1 оброк лица која су била задржана 24 и 19:20 сати и тако даље.

У појединим случајевима тим НПМ је добио образложење да из полицијског ресторана у конкретном случају није било обезбеђено следовање, а у осталим да су задржана лица одбила понуђени оброк. ПУ Сремска Митровица би требало да предузме мере да свим задржаним лицима буду понуђени оброци у прописаним интервалима и да се подаци о обедовању, укључујући и чињеницу да је задржано лице одбило понуђени оброк, уредно евидентирају у записницима, како би било документовано да је свим задржаним лицима омогућено остваривање права која им припадају.

8.

ПРЕПОРУКА

ПУ Сремска Митровица и полицијске станице у њеном саставу ће свим задржаним лицима омогућити исхрану у прописаним интервалима и у записнике о задржавању ће уносити податке о обедовању, укључујући и податке о томе да је задржаном лицу понуђен оброк који је лице одбило.

2.2. ДРУГА ПИТАЊА

2.2.1. РАЧУНАЊЕ ПОЧЕТКА ЗАДРЖАВАЊА

У више предмета у које је тим НПМ остварио увид, у скоро свим посећеним полицијским станицама, НПМ је уочио неконзистентности у погледу рачунања почетка задржавања у кривичном поступку. Наиме, време контактирања браниоца, а у неким случајевима и време обавештавање блиске особе је претходило времену од када се рачуна да је започето задржавање. На пример, у ПС Ириг, бранилац је контактиран у 18:20, а задржавање започето у 19:00; у ПС Шид, бранилац је контактиран у 18:20, задржавање започето у 19:30. Такође, у више оваквих предмета је уочено да се подударују времена пријема писменог обавештења о правима и/или решења о задржавању са временом почетка задржавања. Све ово говори о томе да је лице које је задржано извесно време пре тога провело у полицијској станици, у коју се јавило по позиву или је доведено након хапшења.

9.

УТВРЂЕНО

У ПУ Сремска Митровица почетак задржавања у кривичном поступку се погрешно рачуна.

РАЗЛОЗИ

Лице ухапшено у складу са чланом 291. став 1. и чланом 292. став 1. овог законика, као и осумњиченог из члана 289. ст. 1. и 2. овог законика, јавни тужилац може изузетно задржати ради саслушања најдуже 48 часова од часа хапшења, односно одазивања на позив.³⁰

Време задржавања лица се рачуна од момента започињања примене полицијског овлашћења довођење када су се стекли услови за задржавање у прекршајном поступку, односно од момента хапшења или одазивања на позив када су се стекли услови за задржавање у кривичном поступку.³¹

ПРЕПОРУКА

ПУ Сремска Митровица и полицијске станице у њеном саставу ће почетак задржавања у кривичном поступку рачунати од момента хапшења, односно одазивања лица на позив.

2.2.2. ОБАВЕШТЕЊЕ О ПРАВИМА

У неколико предмета задржавања у кривичном поступку у које је тим НПМ остварио увид, у више посећених полицијских станица, писмени формулар – обавештење о правима није одговарајући, јер садржи информације из члана 294. Законика о кривичном поступку, који уређује поступак задржавања лица, али не и листу права задржаног.

10.

УТВРЂЕНО

У ПУ Сремска Митровица за писмено обавештавање лица задржаних у кривичном поступку о њиховим правима у више случајева је коришћен неодговарајући формулар – обавештење.

РАЗЛОЗИ

Слаба је корист од права која имају особе лишене слободe уколико нису упознате са постојањем тих права. Дакле, неопходно је да особе одведене у полицијски притвор буду изричито упознате са својим правима, без одлагања и на језику који разумеју. Да би се обезбедило да ово буде и урађено, треба увести праксу да се лицима задржаним од стране полиције одмах по притварању да формулар у коме се наводе ова права. Уз то, од тих особа треба тражити да потпишу изјаву којом потврђују да су упозната са својим правима.³²

ЦПТ препоручује српским властима да предузму кораке како би се обезбедило да без одлагања осигурају да сва лица која је полиција задржала буду у потпуности обавештена о својим основним правима од самог почетка њиховог лишавања слободe (то јест, од тренутка када су

³⁰ Законик о кривичном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14, 35/19, 27/21 - одлука УС и 62/21 - одлука УС), чл. 294. ст. 1.

³¹ Правилник о полицијским овлашћењима, чл. 32.

³² Стандарди ЦПТ: Нови стандарди у погледу полицијског притвора, пар. 44.

дужна да остану у полицији). То би требало осигурати пружањем јасних усмених информација на самом почетку, које би се допуњавале што је пре могуће (то јест, одмах по њиховом доласку у полицијске просторије) давањем писменог обрасца у којем би се њихова права директно приказивала. Даље, Комитет такође препоручује да се различите верзије информативних листова обједине и стандардизују и да увек садрже право притвореног лица да обавести трећу страну и да приступи лекару како је наведено у члану 69. ЗКП.³³

Лице које се задржава обавештава се усмено и уручивањем писаног обавештења на матерњем или језику који разуме о његовим правима, и то:

1. да буде обавештено о разлозима задржавања;
2. да буде поучено да није дужно ништа да изјави, а да све што изјави може бити у законом прописаном поступку употребљено против њега као доказ;
3. на браниоца по свом избору, да неометано обави разговор са браниоцем, да бранилац присуствује његовом саслушању;
4. да буде обавештено да ће се бранилац одредити по службеној дужности, ако га само не изабере, када је то законом обавезно;
5. да се о времену и месту задржавања обавести лице по његовом избору, дипломатско конзуларни представник државе чији је држављанин или представник одговарајуће међународне организације ако је лице избеглица или лице без држављанства;
6. да се без одлагања о задржавању обавести лице или орган старатељства ако је потребно обезбедити заштиту или старање о детету или другим лицима о којима се стара задржано лице;
7. да неометано контактира са дипломатско конзуларним представником своје државе, односно представником одговарајуће међународне организације;
8. да га прегледа лекар;
9. на исхрану и непрекидни осмочасовни одмор;
10. да покрене поступак пред надлежним полицијским или правосудним органима ради испитивања законитости задржавања или надокнаде штете.

Полицијски службеник ће задржаном лицу уручити писано обавештење из става 1. овог члана.

После уручења обавештења из става 2. овог члана, полицијски службеник ће задржано лице позвати да потпише примерак обавештења. Ако задржано лице одбије да прими обавештење или одбије да га потпише или је неписмено, полицијски службеник ће наведено констатовати на обавештењу.³⁴

ПРЕПОРУКА

ПУ Сремска Митровица и полицијске станице у њеном саставу ће свим лицима која су задржана у кривичном поступку уручивати писмена обавештења о правима задржаних лица, односно образац у ком ће бити наведена права задржаног из члана 29. Правилника о полицијским овлашћењима.

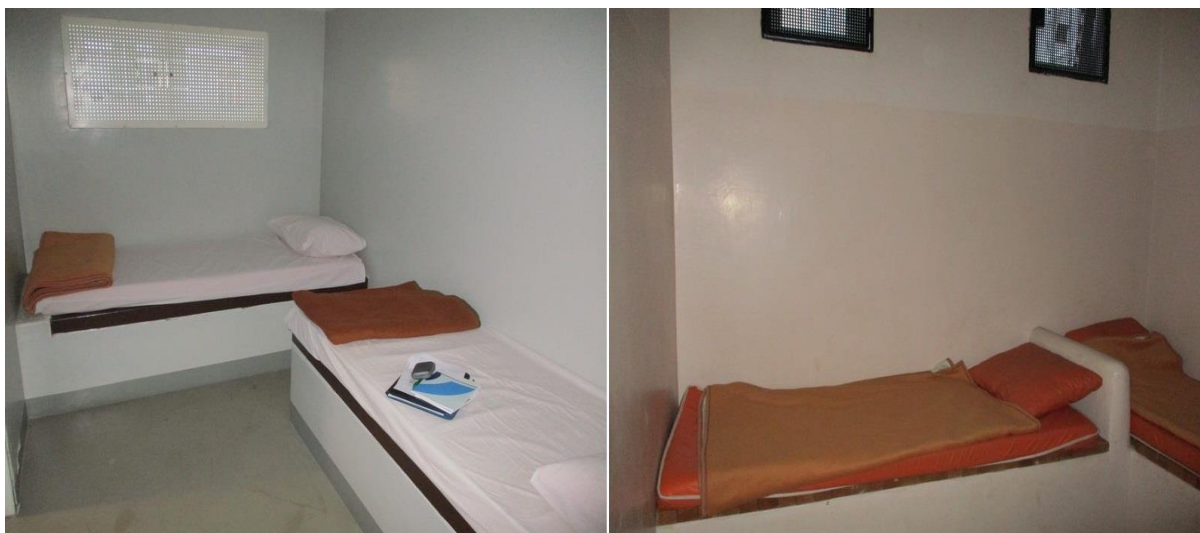
Предмети задржавања, по свим законским основима, се уредно воде и у предметима су се по правилу налазила писмена обавештења о правима задржаних лица, која су била потписана или је био наведен податак да је лице одбило да их потпише. Ипак, у неколико предмета су недостајала права задржаног лица, на шта је указано руководству полицијских станица.

³³ Србија: Посета ЦПТ 2021, пар. 38.

³⁴ Правилник о полицијским овлашћењима, чл. 29.

2.2.3. ОСВЕТЉЕЊЕ

Поред недовољног осветљења у просторији за задржавање у седишту ПУ Сремска Митровица, тим НПМ је приликом ових посета исти недостатак констатовао и у просторијама за задржавање у ПС Инђија и ПС Стара Пазова, у којима такође заштита на прозору онемогућава довољан доток природне светлости, док је вештачко осветљење недовољне јачине. Као што је раније наведено,³⁵ осветљење у просторијама за задржавање је одговарајуће ако омогућује читање без сметњи за вид.

просторија за задржавање ПС Стара Пазова (лево) и ПС Инђија (десно)

11.

УТВРЂЕНО

Просторије за задржавање у ПС Инђија и ПС Стара Пазова су недовољно осветљене.

РАЗЛОЗИ

Све полицијске ћелије морају бити разумних димензија у односу на број особа које су обично у њима смештене и морају бити довољно осветљене (тј. са довољно светлости за читање, осим у време спавања), те довољно проветрене; по могућности, ћелије би требало да имају природно светло. Надаље, ћелије би требало да буду опремљене тако да се омогући одмор (нпр. фиксираним столицама или клупама), а особама које преко ноћи морају остати у притвору требало би обезбедити чисте душеке и ћебад.³⁶

Све полицијске ћелије треба да су чисте и разумних димензија у односу на број особа које се у њих смештају, и да имају одговарајуће осветљење (нпр. довољно за читање осим у време спавања); пожељно је да ћелије имају природно светло. Надаље, ћелије би требало да буду опремљене тако да се омогући одмор (нпр. фиксираним столице или клупе), а особама које преко ноћи морају остати у притвору требало би обезбедити чисте душеке и ћебад. Особе у притвору треба да имају приступ нормалном санитарном чвору у пристојном стању као и одговарајућим могућностима за прање. Треба да имају неометан приступ води за пиће и да им се даје храна у прикладно време, и при томе најмање један пуни оброк (тј. нешто јаче од сендвича) сваког дана. Особама које се налазе у полицијском притвору дуже од 24 часа треба омогућити рекреацију на свежем ваздуху сваког дана, до оне мере до које је то могуће.³⁷

³⁵ Видети налаз о поступању по препоруци НПМ из 2022. год. у поглављу 2.1.7.

³⁶ Стандарди ЦПТ: Полицијски притвор, пар. 42.

³⁷ Стандарди ЦПТ: Нови стандарди у погледу полицијског притвора, пар. 47.

Комитет понавља своју препоруку да органи Републике Србије уложе више напора у циљу побољшања материјалних услова у полицијским ћелијама. Прецизније, следеће мере треба приоритетно предузети:

- **побољшати расвету у ћелијама** (тј. довољно вештачке расвете за читање – изузимајући периоде спавања – по могућству осветљеност дневним светлом), проветреност. Надаље, кораке треба предузети да се обезбеди да све полицијске ћелије које буду изграђене у будућности буду осветљене дневним светлом;

...³⁸

Комитет препоручује да се предузму кораци како би се обезбедило да просторије за задржавање у полицијским станицама буду оспособљене за боравак дужи од неколико часова и да се обезбеде услови у смислу употребног стања и хигијене, **добро осветљење**, чиста ћебад и душеци. Комитет би желео да буде обавештен о корацима које ће органи Републике Србије предузети да се такво стање обезбеди у свим посећеним полицијским станицама.³⁹

Просторије за задржавање морају бити чисте, суве, загрејане у складу са климатским приликама и **довољно осветљене природним и вештачким светлом које омогућава читање без сметњи за вид.**⁴⁰

ПРЕПОРУКА

ПС Инђија и ПС Стара Пазова ће у просторијама за задржавање обезбедити осветљење довољне јачине.

2.3. НАВОДИ О ЗЛОСТАВЉАЊУ

Током посета тим НПМ није затекао доведена ни задржана лица у полицијским станицама.

У неколико записника о задржавању које је тим НПМ прегледао је евидентирано да су лица примљена са видљивим повредама, за које је добијено уверљиво образложење о начину настанка, што је било и евидентирано и у записницима.

У једном случају (дд број 552878/23) полицијски службеници ПС Ириг и ПС Инђија су лишили слободе четворицу лица, након пријаве да краду дрвеће из шуме и потере која је уследила након што су возилима покушали да побегну полицији. Њима је одређено задржавање у кривичном поступку, а тројици од њих су на лекарском прегледу констатоване повреде у виду раздеротина, хематома, отока и огуљотина. Четврти је одбио лекарски преглед. Међутим, прегледом документације у обе полицијске станице тим НПМ није могао да утврди порекло ових повреда. Од средстава принуде према њима је примењено само везивање, а у извештајима о догађају нема података да су евентуално затечени са повредама.

НПМ би желео да од ПУ Сремска Митровица добије додатне информације о поступању према овим лицима, посебно о околностима под којима су задобили повреде уочене приликом задржавања.

³⁸ Србија: Посета ЦПТ 2015, пар. 36.

³⁹ Србија: Посета ЦПТ 2017, пар. 42.

⁴⁰ Правилник о условима које треба да испуњавају просторије за задржавање лица, чл. 4.